

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 312 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

Петренко О. Б.,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувачка кафедри теорії і методики виховання
Рівненського державного гуманітарного університету

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ НУШ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ

Модернізація вітчизняної системи освіти зумовлена соціально-економічними, політичними, ідеологічними, технологічними змінами, що здійснюються як в Україні, так і в усьому світі. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (НУШ) передбачає діяльність за новими освітніми стандартами на компетентнісній основі. Реалізація завдань НУШ потребує не лише нового змісту, форм і методів освіти, а й компетентного сучасного педагога, який зможе стати агентом змін [2].

Одним з важливих напрямів реалізації Концепції є підготовка майбутніх педагогів для Нової української школи, що є пріоритетним завданням для закладів вищої освіти педагогічного спрямування і актуалізує питання докорінної перебудови освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців у ЗВО.

Необхідність інтеграції сучасних наукових знань про виховання у процес виховної діяльності в освітньому просторі Нової української школи зумовлює актуалізацію проблеми підготовки майбутніх педагогів до здійснення цієї діяльності.

Вивчення теорії та практики підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності посилюють актуальність

окресленої проблеми, яка супроводжується низкою об'єктивних суперечностей, як-то:

- невідповідністю змісту теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей сучасному рівню розвитку наукового знання в галузі теорії й методики виховання;

- невідповідністю змісту методичної підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей тим вимогам, які висуваються сьогодні педагогові, що здійснює виховну діяльність у Новій українській школі;

- невідповідністю якості навчально-методичної літератури з теорії й методики виховання як сучасному стану психолого-педагогічної науки, так і тим соціальним викликам, які сьогодні стоять перед школою.

Створення Нової української школи – процес нелегкий, тривалий і творчий. Подолання зазначених суперечностей ставить завдання шукати нові підходи при підготовці майбутнього педагога у закладах вищої освіти педагогічного спрямування, в організації методичної роботи, в плануванні наукових досліджень й т. п.

Як зазначав М. Євтух, у цьому процесі необхідно пам'ятати твердження академіка І. Зязюна про те, що в процесі суспільних перетворень центральною фігурою є вчитель. Адже від його образу, соціальної позиції, ціннісно-цільових установок залежать результати професійної спроможності кожної людини. Відтак, практична реалізація сучасних освітніх завдань на сьогодні неможлива без підвищення ефективності професійної підготовки фахівців у закладах вищої освіти педагогічного спрямування, тому що вчитель є носієм духовного, інтелектуального, творчого потенціалів, детермінує розвиток людини та суспільства [1].

Задля здійснення якісної підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі

НУШ на кафедрі теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету виникла необхідність у розробці науково-дослідної теми «Теоретичні й методичні основи підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ», мета якої передбачає за результатами аналізу філософсько-культурологічної, психолого-педагогічної і соціально-педагогічної літератури, здійснених досліджень і сучасної практики закладів вищої освіти визначити й схарактеризувати: теоретичні і методичні основи підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі Нової української школи; обґрунтувати провідні напрями й наукові підходи до розроблення навчально-виховного змісту підготовки майбутніх педагогів, удосконалити традиційні і упровадити інноваційні форми, методи і засоби як складові методики підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.

У процесі виконання науково-дослідної роботи (державний реєстраційний номер 0123U100075) передбачається також оновлення навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх педагогів до виховної діяльності в НУШ, де мають бути враховані не тільки останні досягнення педагогічної й психологічної науки, але також і ті зміни в практиці виховання, які були зумовлені соціокультурними трансформаціями освітнього простору НУШ, карантинними обмеженнями, дистанційним навчанням в умовах війни в Україні.

Оновлення навчально-методичного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей до виховної діяльності в НУШ повинне сприяти подоланню таких негативних тенденцій у практиці виховання як:

- розмивання в професійній свідомості змісту виховної діяльності педагога й зведення його до організації дитячого дозвілля у вільний від уроків час;

- домінування івент-підходу до виховання, що призводить до посилення об'єктивно існуючої в сучасній культурі тенденції до ізоляції дитячої й молодіжної субкультури від світу дорослих;

- примітивізація або викривлення форм виховної взаємодії педагогів і учнів;

- недостатність методик роботи з формування культури вибору світоглядних, моральних, політичних ідеалів, з формування соціокультурної ідентичності дітей, формування потенціалу громадянської діяльності підлітків і молоді;

- розмитість цілепокладання, постановка нереалістичних цілей виховання; надмірна зосередженість на організаційних діях на шкоду реалізації ціннісного змісту виховання;

- інтенсивна поляризація технократично-маніпулятивних і гуманістичних поглядів на професійну орієнтацію, з більш контрастним, ніж раніше, оформленням специфіки рівнів профорієнтаційно значимих взаємодій («педагог – учень», «педагог – зовнішній замовник професійної орієнтації»);

- безсистемність, суперечливість і однобічність реалізації профорієнтаційних технологій як безпосередньо у закладі освіти, так і в цілому, на різних рівнях професійної орієнтації;

- вкрай висока неоднорідність умов і ресурсних можливостей реалізації технологій підтримки професійного самовизначення в різних регіонах, територіях і освітніх організаціях.

Відтак, нове навчально-методичне забезпечення повинне містити чітку, науково обґрунтовану, практико-орієнтовану, доступну для здобувачів освіти інформацію про особливості, форми й способи організації виховного процесу в школі у нових умовах. Вони повинні бути розроблені на основі сучасних технологій і містити матеріали, що дадуть змогу майбутнім педагогам освоювати практичну складову своєї майбутньої професії.

Список використаних джерел:

1. Євтух М. Б., Терентьева Н. О. Підготовка фахівця для Нової української школи як один із напрямів формування людини з новим типом мислення. *Наукова скарбниця Донеччини*. Слов'янськ, 2018. №1. С.104–107.

2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи : МОН України. Київ, 2016. 40 с.

Кравченко О. О.,

доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗІ СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДЦЮ

У перші дні війни особливо та й загалом донині виявилася нагальна потреба у наданні першої психологічної допомоги усім учасникам освітнього процесу, а також здійснення психологічного супроводу щодо долання травмивного впливу наслідків війни. З цією метою на сайті